

Lăuta și chitara în Palatele Românești

Pornind, să formuleze pas cu pas, ca într-o aventură superbă a spiritului românesc, un itinerariu detaliat al câtorva dintre cele mai reprezentative construcții din punct de vedere istoric metamorfozate în ambianțe primitoare ale unor concerte-eveniment, Asociația Culturală "Pro Valores" a dedicat cea de-a patra ediție a turneului "Muzica în Palatele României" unor instrumente perfect acordate cu estetica interiorului acestor clădiri. Lăuta și chitara și-au confirmat rapid, nu doar acustic ci și ca imagine vizuală, apartenența la ambientul veritabilelor bijuterii arhitectonice ridicate cu veacuri în urmă de nume ilustre din istoria acestei nații; iar Costin Soare, cel care le-a mânăuit cu meșteșug și expresivitate s-a dovedit a fi posesorul acelei charisme care aureolează, firească, actul interpretativ.

Printre cele zece locații ale ambițiosului turneu organizat de președintele Asociației, jurnalistul Sebastian Crăciun, s-au aflat clădiri marcante, repere deja apreciate de vizitatorii români și străini, dar și edificii de curând redactate circuitului turistic, astfel că cei interesați de concertele respective au putut și admira, în perioada 3-21 august, cu egală bucurie, vastele spații ale Palatului Marincu din Calafat, bisericii Cetății Prejmer, Castelului Károlyi din Carei, Castelului Nako din Sânnicolau Mare, Cetății Făgăraș, Palatului Brâncovenesc de la Mogoșoaia, Palatului Culturii din Iași, Palatului Cuza din Iași - Muzeul Unirii, Palatului Sturdza de la Miclăușeni și Palatului Cuza de la Ruginoasa.

Călătorind dinspre Ardeal spre Moldova, lăuta și chitara lui Costin Soare au poposit, în zi de duminică - 14 august - la Palatul Brâncovenesc de la Mogoșoaia. Găzduit în Lapidarium, recitalul a atras un public numeros, dornic de relaxare prin terapii sonore în medii non-convenționale. Rezonanța deosebită a aceluia spațiu arhitectonic ne-a introdus imaginativ în perioada Renașterii, căreia i-au aparținut și primele partituri din program: *Non dite mai* de Valentin Bakfark, *Can she excuse* și *Lachrimae Pavan* de John Dowland, respectiv *Piva* și *Calata alla spagnola ditto terzetti*. Lăuta a marcat, astfel, debutul recitalului "de palat", pentru ca chitara să continue traseul cronologic spre finalul secolului XIX și începutul secolului XX cu *Asturias* de Isaac Albeniz, *Capricho arabe* de Francisco Tarrega, *Danza brasileira* de Jorge Morel, *Alfonsina y el mar* de Ariel Ramirez, *La Catedral* de Agustin Barrios-Mangore, *Choros* de Heitor Villa-Lobos și, ca încheiere, *Gran Jota* de același Francisco Tarrega.

Reflectând carnația romantică a unei Spanii cu influențe orientale, numele lui Albeniz și al lui Tarrega sunt astăzi considerate emblematice pentru repertoriul chitaristic, deși, paradoxal, primul dintre ei n-a compus niciodată anume pentru acest instrument. Însă spectaculosul *Preludiu* la faimoasa sa suită pentru pian, *Cantos de España*, a devenit mult mai cunoscut ulterior în versiunea pentru instrumentul cu șase corzi, elaborată sub titlul *Asturias (Leyenda)*, așa cum s-a întâmplat și cu celelalte părți ale noii *Suite Española*. Depășind granițele Europei, periplul prin literatura muzicală pentru chitară ne-a purtat apoi către America de Sud, în Argentina, Brazilia, Paraguay și din nou în Brazilia, pendulând între caracterul dansant al absolut fermecătorului *Danza brasileira*, tenta nostalgică a evocării figurii poetei Alfonsina Storni din *Alfonsina y el mar*, sugestivitatea

atmosferei de coral schițate cu sensibilitate și căldură în cele trei părți din *La Catedral (Preludio/Saudade-Andante religioso-Allegro solemne)* și puritatea *Choros*-ului lui Villa-Lobos, ca esență a unei minuțioase și extrem de inspirate sinteze a folclorului stradal pan-brazilian. Revenirea în Europa s-a produs, apoi, prin intermediul unei piese de rezistență, special alese pentru finalul programului: *Gran Jota* lui Francisco Tarrega, destinată a pune în lumină la nivelul tuturor parametrilor fonici (inclusiv cel al spectrului timbral) potențiala virtuozitate a chitarei, instrument investit în general cu atributele unei comunicabilități mai degrabă intime, discrete, de o rafinată eleganță.

Nelăsând așteptat preconizatul bis al recitalului, Costin Soare a optat, inteligent, pentru sentimentala temă a filmului lui Rene Clement, *Jocuri interzise*, amintind totodată și de legendara figură a chitaristului Narciso Yepes, cel care a adus acestei teme celebritatea în întreaga lume.

Acum, în Palate s-a așternut deja liniștea... Răbdătoare, spațiile încărcate de istorie își așteaptă vizitatorii cu aceeași generozitate, întorcându-le ecoul propriilor muzici... Mai au de așteptat doar un an! (Foto: Marius Văjoaica)

Loredana BALTAZAR